

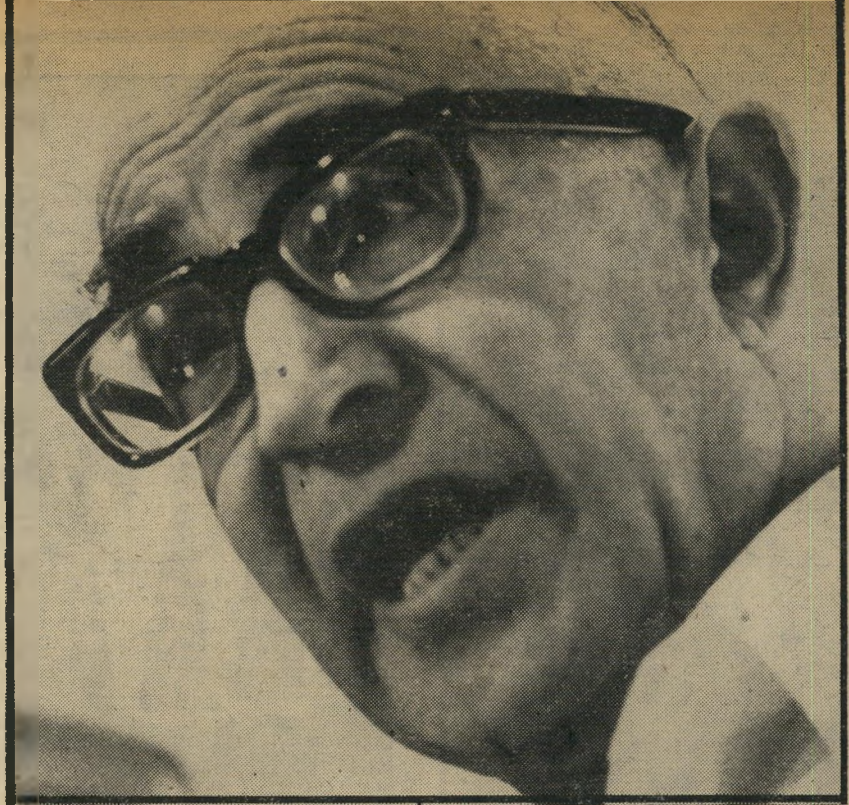
שר האוצר יהושע רבינוביץ א"י ווא"י וא"י - ונכנע

מיספר פעמים, ולגירסת יודעי-דבר הוא אף הטיח פעם בפני רבין מפורשות: "אם כך - אני מתפטר!"

מחוץ לממשלה כינס רבינוביץ כמה מידיני הקרובים. בפגישה שנערכה בכי תו של ארנון גפני, הממונה על התקציב בים באוצר, התמרמר רבינוביץ על מר גורלו. הוא התבטא בחריפות על חוסר התודעה של שרי הממשלה לגבי מצבה הפיננסי העגום של המדינה, ואת אי ראיית העתיד שלהם לגבי מה שמצפה ב-חודשים הקרובים בתחום זה. הוא נתן מקום להבין כי הוא מצטער על שקיבל על עצמו את התפקיד כפוי-הטובה של שר האוצר והבהיר כי אין בכוונתו להמשיך בתפקיד זה קדנציה נוספת - "אם בכלל אנגמור את הקדנציה הנוכחית."

במיוחד התמרמר רבינוביץ על שאין איש נחלץ לעזרתו, מקרב אנשי מיפלגת תו. כל ניסיונותיו לגייס אישים מרכזיים ובכירים במפלגה ובמשק שיבואו לעבוד עימו, נכשלו.

בפגישות אחרות שערך רבינוביץ הוא הבהיר את עמדתו: קבלת תביעות משרד-הביטחון והגדלת תקציב המדינה פירושן סופה של התוכנית הכלכלית החדשה. יהיה צורך להטיל בחודשים הקרובים

רבינוביץ: הורסים את המדינה!

פנים, כי קיצוץ בסדר גודל כזה מסכן את ביטחון המדינה. מול איום כזה אין מי שיכול לעמוד במדינת-ישראל. אף אחד אינו מוכן ליטול על עצמו את הסיכון שיאשימוהו כבואה היום באחריות לקטסטרופה ביטחונית בגלל הסכנות בכסף.

אתם הורסים את המדינה! "זה לא יכול ללכת ככה!" "זה סרט פה של כל המדיניות הכלכלית... זוהי פשרי טררגל!" צעק שר-האוצר יהושע רבינוביץ. רבינוביץ אינו יודע כאיש רתחן ומת-

פרס: העיקר הביטחון

נוביץ באזהרה היחידה העשויה להשיג פיע עליהם: כישלונה של המדיניות הכלכלית ידחוף לבחירות חדשות. בחירות על רקע כלכלי ולא מדיני הן אסון למיפי לגת העבודה. התוצאות ברורות מראש.

תוכנית כלכלית ד"ל

"אותי יאשימו בכישלון המדיניות הכלכלית!" קבל רבינוביץ.

ביטחון או חיים?

איומי האולטימטיביים של רבינוביץ היתה משמעות מיוחדת בעיני רבין. זה אינו סתם שר המאיים בהתפטרות. רבינוביץ הוא למעשה השר היחיד בממשלתו של רבין שמישרדו מתפקד כראוי. טוב או רע, הוא עושה משהו: הוא מתכנן תוכניות, מקבל החלטות, פועל לשינוי המצב בניגוד לשממון הטוטאלי בכל המישרדים האחרים. מלבד זה אין כיום לרבין תחליף לרבינוביץ. אין כל דמות בעלת-מישקל שניתן לראות תה כממלאת מקומו של רבינוביץ בממשלתו של רבין.

משום כך נראה היה שאיומי של רבינוביץ, שחזרו ונשנו במרוצת שלושה שבועות, עשויים להניב פרי. גם כשהציע רבין הצעת פשרה, לפיה יקבל מישרד הביטחון חזרה 2.5 מיליארד ל"י, מחצית הסכום שקוצצה בתקציבו, התנגד לכך רבינוביץ והמשיך לאיים.

הוא איים ואיים ואיים, עד שבסוף השבוע האחרון הוא נכנע. הוא הסכים להצעת הפשרה של ראש-הממשלה, בניגוד לדעת כל צמרת מישרד-האוצר שתביעה ממנו להילחם עד הסוף. היה זה סופה של המדיניות הכלכלית החדשה. לגבי כל אחד מאורחי מדינת ישראל התבטאה הכניעה בתוספת מס של אלף לירות נוספות לשנה, אותם יאלץ האוצר לגבות בדרכים שעדיין אינן ברורות לו. כל התיקנות והציפיות לגבי סייכוי ההתאוששות הכלכלית והפרומה בימיסם, ירדו לטימיון.

אמר השבוע אחד העובדים הבכירים במישרד-האוצר: "אם להאמין למישרד הביטחון - ניצלנו משואה ביטחונית. עכשיו אנחנו הולכים לקראת שואה כלכלית." או במילים אחרות: לעזאזל החיים - העיקר הביטחון!

בים מיסים נוספים על הציבור, להפעיל את מס-ערך מוסף. הציבור לא יוכל לעמוד בזה, טען. לא רק שלא יתקנו העיינותים במשק, זה יהיה הלם נוסף שיחסל את כל המאמצים להגברת פיריון העובדי וההגברת הייצוא.

את ראשי מיפלגת העבודה הזהיר רבינו

רבין, משל רבינוביץ

ביטחון אישיות שניהל פרס עם רבין ועם שרים אחרים בממשלה, הוא ניסה להעמידם על חומרת המצב ולגייס את תמיכתם להגדלת תקציבו. אלא שמול תביעותיו של פרס ניצב כחומה איתנה שר האוצר יהושע רבינוביץ.

„תהיה קטסטרופה!”

במידה מסוימת היתה זו הפתעה. שכן רבינוביץ, שגדל תמיד בצילו של פנחס ספיר, לא נודע דווקא באומץ ליבו לצאת לקרבות מסוג זה. אלא שהפעם שאב רבינוביץ אומץ מהתייצבותה של כל צמרת מישרד-האוצר מאחוריו. אלה טענו בגלוי מפורשות: תקציב מישרד הביטחון מנוסף, בזבזני, כולל הוצאות ראוותניות וחסרות הצדקה. איש לא חלק על אותו חלק מתקציב הביטחון המיועד לרכש בחו"ל. המדובר היה במחצית תקציב הביטחון המיועדת להוצאות בארץ בלירות ישראליות.

אנשי מישרד-הביטחון טענו שמומחי האוצר אינם מבינים דבר בביטחון ובצרה כי צה"ל ומערכת הביטחון. כיוון שאין כל מכשיר ממלכתי או ציבורי גייטראלי לבדיקת תקציב הביטחון, אין אפשרות לערער על תביעות מישרד-הביטחון. אבל רבינוביץ היה בדעה שאין מנוס מקיצוץ 5 מיליארד מתקציב הביטחון. שכן תוספת סכום זה לתקציב עלולה להרוס את כל המגמות שהיו מונחות ביסודה של התוכנית הכלכלית החדשה: היא תבטל את כל ההשפעות החיוביות שנועדו לפיחות. להעלאת המיסים ולייקור מוצרי הרציקה. היא תגביר מחדש את הלחצים האינפלציוניים, תזרים מחדש סכומי כסף גדולים לציבור, דבר שיגרום לגידול מהיר עוד יותר של הגרעון במאון התשלומים ולגידול יתרות מטבע החוץ. "זאת תהיה קטסטרופה!" הזהירו מומחי מישרד-האוצר. על רקע זה איים יהושע רבינוביץ בהתפטרות. הוא עשה זאת

פרץ, לכן, הפתיעו הדברים שהטיח בפני חבריו לממשלה, גם את מכריו הקרובים ביותר. אולם יהושע רבינוביץ לא הסתפק בביטויים חריפים. במהלך אחת הישיבות שערכה קבוצת שרים במרוצת השבוע עות האחרונים, לדין בבניות תקציב המדינה, הדעים שר-האוצר את ראש-הממשלה ואת שר-הביטחון, כאשר הציב בפניהם תביעה אולטימטיבית: "אם לא תתקבל דעתי - איאלץ להתפטר!"

במשך כשלושה שבועות מתנהל מאור ריהקלעים אחד המאבקים המרים והחריפים ביותר שידעה ממשלתו של יצחק רבין: המאבק על תקציב הביטחון. הוא לא נשאר מוגבל לתחומה של הממשלה בלבד. ממוקד המחלוקת העיקרי, בין רבינוביץ לפרס, הוא פשט החוצה במעגלים ההולכים ומתרחבים. בסוף השבוע שעבר התפוצץ המאבק והובא בפעם הראשונה לידיעת הציבור בכתבה טלוויזיונית ארוכה של הכתב הצבאי של "הסל" ויוזיה נהמן שי. אולם גם פיצוצה של הפרשה, בצורה שנועדה בעקיפין לעורר את דעת-הציבור כנגד הניפוח של תקציב הביטחון, חשף רק מעט ממה שהתרחש מאחורי הקלעים בנושא זה.

הוויכוח התעורר אחרי שמישרד-האוצר הגיש לממשלה את הצעת-תקציב המדינה לשנת הכספים הבאה. היה זה תקציב גרעוני, שגם הצעת האוצר לכיסויו נראו לרבים כמוגזמות ומופרכות. במיסגרת הי תקציב שהסתכם בסכום של 55 מיליארד ל"י הוקצבו כ-20 מיליארד ל"י לתקציב קביטחון. כל שרי הממשלה, כמעט בלי יוצא מהכלל, קבלו ומחו על הקיצוצים שנועשו בהצעת התקציב לגבי תקציבי משרד-הביטחון. אבל מי שלא היה מוכן להשלים עם הקיצוצים בהצעת התקציב של מישרד הביטחון שמעון פרס. פרס טעה כי האוצר קיצץ 20% מתקציב מישרדו, הורידו מ-25 מיליארד ל"י, הי דרושות לדעת מומחי מישרד-הביטחון לי ספוק צרכי הביטחון היסודיים של המדינה. 20 מיליארד, אנשי מישרד-הביטחון הבהירו, במילים שאינן משתמעות לשתי